

Advies Wmo-verordening

Gemeenten Maastricht en Valkenburg aan de Geul

Juni 2025

Voorwoord

De gemeenten Maastricht en Valkenburg aan de Geul hebben Wolters Kluwer Schulinck de opdracht verstrekt om de concept Wmo 2015-verordening te toetsen aan de huidige wet- en regelgeving, jurisprudentie en uitvoerbaarheid. Daarnaast is gevraagd om aanbevelingen te doen.

In dit rapport staan de bevindingen en aanbevelingen van het verrichte onderzoek. Het is als volgt ingedeeld:

1. Artikelsgewijze opmerkingen en aanbevelingen
2. Overige aanbevelingen

mr. W.H. Mentink (vakredacteur Wmo en Jeugd)

26 juni 2025

Inhoud

Voorwoord.....	2
1. Artikelsgewijze opmerkingen	5
Hoofdstuk 1 Begripsbepalingen.....	5
Artikel 1 Definities	5
Algemene voorziening	5
Meerdere definities die voorkomen in artikel 1.1.1 Wmo 2015.....	5
Andere voorziening	5
Gebruikelijke hulp.....	6
Formele hulp.....	6
Informeel hulp	6
Fraude.....	6
Begrippenlijst.....	6
Hoofdstuk 2 Melding en onderzoek	7
Artikel 2 Melding hulpvraag	7
Artikel 3 Cliëntondersteuning.....	7
Artikel 4 Persoonlijke plan.....	7
Artikel 5 Vooronderzoek, advies en functiescheiding	7
Artikel 6 Gesprek	7
Artikel 7 Verslag.....	9
Hoofdstuk 3 Proceswaarborgen voor cliënt.....	10
Artikel 8 Second opinion, klachtregeling.....	10
Artikel 9 Periodiek onderzoek en nazorg.....	10
Hoofdstuk 4 Aanvraag en beschikking.....	11
Artikel 10 Aanvraag	11
Artikel 11 Criteria voor een maatwerkvoorziening	11
Artikel 12 Inhoud beschikking	12
Hoofdstuk 5 Persoonsgebonden budget en financiële tegemoetkoming.....	13
Artikel 13 Regels voor pgb.....	13
Artikel 14 weigering persoonsgebonden budget	15
Artikel 15 uitbetaling en controle van het persoonsgebonden budget	15
Artikel 16 Regels voor financiële tegemoetkomingen	15

Hoofdstuk 6 Bijdrage aan voorzieningen	17
Artikel 17 Bijdrage in de kosten van maatwerkvoorzieningen, pgb's, financiële tegemoetkomingen en bij verordening aangewezen algemene voorzieningen met een langdurige hulpverleningsrelatie.....	17
Artikel 18 Regels voor bijdrage in de kosten van algemene voorzieningen.....	17
Hoofdstuk 7 kwaliteit en toezicht.....	18
Artikel 19 Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning	18
Hoofdstuk 8 Herziening, intrekking, terugvordering, voorkoming en bestrijding ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen en pgb's en misbruik of oneigenlijk gebruik van de Wmo 2015	19
Artikel 21 Voorkoming en bestrijding ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen en pgb's en misbruik of oneigenlijk gebruik van de Wmo 2015.....	19
Artikel 22 Opschorting betaling uit het pgb	19
2. Overige aanbevelingen.....	20
Veranker het stappenplan in de verordening	20
Artikel X Beoordelingskader voor een maatwerkvoorziening.....	20
Behoedt de cliënt voor een anti-revaliderende voorziening.....	21
Terugwerkende kracht	21
Artikel Y Voorziening gerealiseerd of gekocht voor besluit op aanvraag.....	21
Toelichting en bijlagen verwijderen	21
Toelichting	22
Bijlagen	22

1. Artikelsgewijze opmerkingen

Hoofdstuk 1 Begripsbepalingen

Artikel 1 Definities

Algemene voorziening

Algemene voorziening: aanbod van diensten of activiteiten dat, zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers, toegankelijk is en dat is gericht op maatschappelijke ondersteuning

Ik zie dat jullie de bepaling uit artikel 1.1.1 Wmo 2015 hebben overgenomen (daarover later meer). Het klopt dat voor een algemene voorziening geen (diepgaand) onderzoek naar de behoeften persoonskenmerken en mogelijkheden is toegestaan. Maar een algemeen onderzoek of iemand tot de doelgroep behoort mag wel. Dit passen jullie ook toe in artikel 18 lid 1 verordening. Ik stel voor om het als volgt te formuleren:

*Algemene voorziening: aanbod van diensten of activiteiten dat, zonder **diepgaand** voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers, toegankelijk is en dat is gericht op maatschappelijke ondersteuning*

Meerdere definities die voorkomen in artikel 1.1.1 Wmo 2015

Zoals jullie ook al vaststellen in de toelichting, wordt in artikel 1 van de verordening een aantal definities genoemd die ook al in artikel 1.1.1 Wmo 2015 zijn verankerd. Het gaat om de volgende termen:

- algemene voorziening
- gebruikelijke hulp
- cliëntondersteuning
- maatwerkvoorziening
- sociaal netwerk

Het is in de verordening niet noodzakelijk om deze termen nog eens te definiëren omdat de wetgever dit al heeft gedaan. Naast dat het niet nodig is, is het mogelijk ook onpraktisch op het moment dat de wetgever ertoe besluit om de definities te veranderen. Want dit betekent dat de definities in de verordening ook moeten worden aangepast.

Deze definities kunnen eventueel worden weggelaten, de verordening verwijst al naar de Wmo 2015 en de Awb onder artikel 1. Dit volstaat dan.

Andere voorziening

Een begripsbepaling voor ‘andere voorziening’ is niet nodig. Of een cliënt in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening of algemene voorziening is afhankelijk van de wet en de aanvullende voorwaarden en de criteria uit de verordening. Dat er sprake zou zijn van een andere voorziening maakt niet dat er wel of geen recht bestaat op een voorziening vanuit de Wmo. Het toekennen of afwijzen gebeurt dan ook op grond van die criteria uit de wet en aanvullend beleid, bijvoorbeeld eigen kracht. Niet omdat het een ‘andere voorziening’ is.

Gebruikelijke hulp

Een definitie van gebruikelijke hulp wordt twee keer gegeven in de verordening (6 en 33). Mochten jullie het willen laten staan, dan is het te overwegen om hiervan te maken: inwonende echtgenoot, inwonende ouders... ter verduidelijking dat het gaat om huisgenoten.

Formele hulp

een zorgaanbieder die als zorg verlenende organisatie staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel conform de vereisten van de Handelsregisterwet 2007 en niet behoort tot het sociaal netwerk van de aanvrager, of;

Een meer exacte beschrijving is om te verwijzen naar artikel 5 van de Handelsregisterwet 2007 (zie ook onderdeel c van hetzelfde lid).

Informele hulp

Informele hulp: hulp die geboden wordt: door een persoon uit het sociaal netwerk van de inwoner, of door een persoon die niet onder de definitie van formele hulp valt maar ook niet behoort tot het sociaal netwerk.

De zinsnede, maar ook niet behoort tot het sociale netwerk is overbodig.

Fraude

Het woord fraude heeft een strafrechtelijke connotatie en is in deze context ongepast (en ook onnodig), zie ook mijn aantekening bij artikel 21 lid 7.

Maatregelen die het college kan nemen als een cliënt of een zorgaanbieder met opzet onjuiste of onvolledige gegevens verstrekt (intrekking en terugvordering) zijn bestuursrechtelijk van aard en zijn juist niet geen strafrechtelijke maatregelen. Het college kan niet vaststellen of sprake is geweest van fraude.

Door de cliënt of zorgorganisatie van fraude te betichten of als fraudeur te bestempelen wordt er ten onrechte gecriminaliseerd. Voor een intrekking en terugvordering van een voorziening geldt namelijk een veel minder zware bewijslast dan bij een strafrechtelijke sanctie. Bij een strafrechtelijke sanctie moet een feit wettig en overtuigend bewezen zijn. Bij terugvordering geldt er niet een dergelijk zware bewijslast.

Begrippenlijst

De eerste 18 leden van artikel 1 zijn op alfabetische volgorde. Vanaf lid 19 wordt deze alfabetische volgorde losgelaten. Het advies is dus om alle begrippen in alfabetische volgorde te plaatsen.

Hoofdstuk 2 Melding en onderzoek

Artikel 2 Melding hulpvraag

Wat in dit artikel staat is al in de wet verankerd in artikel 2.3.2 lid 1 en artikel 2.3.3 Wmo 2015. Dit artikel opnemen in de verordening is daarom niet noodzakelijk.

Artikel 3 Cliëntondersteuning

Wat in lid 1 staat is al bepaald in artikel 2.2.4 en artikel 1.1.1 Wmo 2015. Het is dus niet noodzakelijk om dit nog in de verordening op te nemen. Het is optioneel. Wat in lid 2 staat, staat ook al in artikel 2.3.2 lid 3 Wmo 2015.

Artikel 4 Persoonlijke plan

Dit is ook al opgenomen in artikel 2.3.2 lid 2 Wmo 2015. Het is dus niet noodzakelijk om dit nog in de verordening op te nemen.

Artikel 5 Vooronderzoek, advies en functiescheiding

In het artikel staat vooronderzoek, maar het gaat hier volgens mij om onderzoek in de zin van artikel 2.3.2 Wmo 2015. De term vooronderzoek zou ik daarom vervangen door onderzoek.

Lid 2

Dit staat ook al in artikel 2.3.2 lid 7 Wmo 2015. Het hoeft dus niet in de verordening te worden opgenomen.

Lid 3

De gemeente kan niet afzien van het hele onderzoek. In artikel 2.3.2 lid 1 Wmo 2015 staat dat het college onderzoek moet doen. Dit is geen kan-bepaling. Het ene onderzoek zal natuurlijk uitgebreider zijn dan het andere onderzoek. Maar ook een kort onderzoek is een onderzoek.

Lid 4 en 5

Het is niet noodzakelijk om in lid 5 een uitputtende lijst te maken. Het is voorstelbaar dat een andere expertise nodig is dan in onderdeel a tot en met d wordt genoemd. Ik stel voor om lid 5 te schrappen en lid 4 als volgt te formuleren:

Het college vraagt een daartoe door hem aangewezen adviseur met *relevante deskundigheid* om advies, indien dat advies naar het oordeel van het college nodig is voor een zorgvuldig onderzoek rond een melding, aanvraag of heronderzoek.

Artikel 6 Gesprek

Lid 1

Vanuit praktisch oogpunt, maar ook vanwege privacyoverwegingen moet de kring van personen die bij het gesprek betrokken worden zo klein mogelijk zijn. Beperk de groep van aanwezigen tot de kern. Bijvoorbeeld: degene die de melding heeft gedaan hoeft niet altijd aanwezig te zijn bij het gesprek. Mantelzorgers hoeven niet altijd aanwezig te zijn bij een gesprek over een vervoersvoorziening.

Wat het college onderzoekt in het gesprek is ook al wettelijk vastgelegd in artikel 2.3.2 lid 4 Wmo 2015. Hieronder doe ik een suggestie voor een alternatieve bepaling. Daarbij verwijs ik nog wel naar onderdeel b van lid 1. Dit onderdeel wordt namelijk niet in de wet genoemd.

Het college onderzoekt in een gesprek met de cliënt en/of vertegenwoordiger, mantelzorger en voor zover nodig andere personen de factoren genoemd in artikel 2.3.2 lid 4 van de wet. Daarbij besteedt het college ook aandacht aan het gewenste resultaat van het verzoek om ondersteuning.

Dit betekent dat bij de uitvoering er ook gewaakt wordt voor een claimgerichte behandeling van de hulpvraag van de cliënt. Het gaat om het resultaat dat behaald moet worden, niet om de voorziening die de cliënt wil hebben.

Toevoeging van nog een lid

In de toelichting staat een bepaling die in de verordening kan worden opgenomen: Het gesprek vindt zo mogelijk bij de cliënt thuis plaats.

Lid 3

Artikel 2.3.2 Wmo 2015 verplicht het college niet om een gesprek te voeren. Het is in veel gevallen wenselijk. Dit lid kan daarom worden geschrapt.

Lid 4

Voor de volledigheid voeg ik een zinsnede met verwijzing naar lid 3 toe aan lid 4.

De cliënt is op basis van artikel 2.3.8, derde lid van de wet verplicht aan het college desgevraagd de medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van de wet. **Hieronder begrepen is, mits het derde lid niet van toepassing is, de aanwezigheid etc.**

Deze aanpassing is niet nodig als het derde lid geschrapt wordt.

Lid 5

Dit lid regelt hetzelfde als lid 1 en kan daarom geschrapt worden. Ik verwijs ook naar mijn opmerkingen bij lid 1.

Lid 6 en 7

Deze leden kunnen een apart artikel zijn over de beoordeling van de gebruikelijke hulp.

Aan het beoordelingskader kunnen nog andere factoren worden toegevoegd die bij de beoordeling van de gebruikelijke hulp een rol kunnen spelen. Ons team heeft gewerkt aan een volledige bepaling voor het beoordelen van gebruikelijke hulp: [Schulinck - voorbeeldbepaling gebruikelijke hulp in de verordening.](#)

Dit is een uitgebreid artikel. De reden om het beoordelingskader van de gebruikelijke hulp zo uitgebreid te verwoorden heeft te maken met een uitspraak die de CRvB heeft gedaan in [de Jeugdwet](#). In deze uitspraken is bepaald dat de gemeente in de verordening moet uitleggen wat eigen kracht en gebruikelijke hulp inhoudt. De CRvB heeft (nog) geen vergelijkbare uitspraak over de Wmo 2015 gedaan. Maar het is waarschijnlijk dat deze wel zal komen.

In de Wmo 2015 staat namelijk een artikel dat vergelijkbaar is met artikel 2.9 Jeugdwet. Dit is artikel 2.1.3 Wmo 2015. In lid 1 onderdeel a van dit artikel staat dat in de verordening moet worden bepaald op welke wijze en op basis van welke criteria een cliënt voor een maatwerkvoorziening in aanmerking komt. In de toelichting van dit artikel staat:

“In de verordening zal de gemeente aan de hand van geschikte en toepasbare criteria meer in detail en concreet nader moeten afbakenen in welke gevallen iemand voor een maatwerkvoorziening in aanmerking komt.”

De tekst van de Wmo 2015 en de Jeugdwet lijken dus erg op elkaar. In de tekst en toelichting van de Wmo 2015 krijgt de gemeente een soortgelijke opdracht als in de Jeugdwet en de CRvB-uitspraken. Ook in de Wmo 2015 krijgt de gemeente de taak om in detail en concreet te bepalen onder welke voorwaarden hulp wordt ingezet.

Artikel 7 Verslag

Lid 2

Hoe werkt dit in de praktijk gelet op de 6-wekentermijn? Het uitbrengen van het verslag maakt onderdeel uit van het complete onderzoek dat in 6 weken moet zijn uitgevoerd (artikel 2.3.2 lid 1 Wmo 2015). Wat als het onderzoek langer duurt? Dan is de termijn van 21 dagen mogelijk niet genoeg. Naar mijn idee is het niet nodig om dit in de verordening op te nemen. Als het er staat dan kan de cliënt er een beroep op doen.

Hoofdstuk 3 Proceswaarborgen voor cliënt

Artikel 8 Second opinion, klachtregeling

Lid 1 tot en met 7

Het bieden van een second opinion voor het ondersteuningsplan is niet noodzakelijk. Als de cliënt het niet eens is met de bevindingen uit het ondersteuningsplan (en het hierop volgende besluit), dan is hiervoor de bezwaarprocedure. Dit waarborgt voldoende dat de cliënt zijn standpunt naar voren kan brengen. Binnen de bezwaarprocedure moet het college namelijk ook een volledige herbeoordeling maken ([artikel 7:11 Awb](#)).

Daarnaast zijn er ook juridische risico's voor het college. Het bieden van een second opinion en een complete herbeoordeling binnen de aanvraagprocedure betekent dat het college in een beperkte termijn (6 + 2 weken) 2 volledige ondersteuningsplannen moet maken. Naast dat dit erg kostbaar is qua de inzet van werkrachten, loopt het college ook nog eens het risico dat beslistermijnen niet wordt gehaald. Dit kan eventueel leiden tot ingebrekestellingen en dwangsommen ([artikel 4:17 lid 1 en lid 3 Awb](#)).

Verder is in dit artikel onduidelijk wat de status van het eerste ondersteuningsplan is ten opzichte van de second opinion. Kan de cliënt teruggrijpen op het eerste ondersteuningsplan als de second opinion slechter uitvalt?

Lid 8

In de toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 9 van de Awb. Een verwijzing naar hoofdstuk 9 van de Awb is hier een waardevolle toevoeging aan het lid.

Artikel 9 Periodiek onderzoek en nazorg

Lid 1 en Lid 3

Lid 3 is eigenlijk overbodig. Lid 1 zegt namelijk al dat alleen **in beginsel** om de 3 jaar heronderzoek wordt gedaan. Dit laat het college dus al voldoende ruimte om rekening te houden met de situatie van de cliënt, de aard van de ondersteuning en de vorm waarin deze wordt verstrekt. Alternatief kan dit ook in de tekst van lid 1 verwerkt worden voor meer coherentie:

Het college onderzoekt in beginsel om de drie jaar of er aanleiding is een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 van de wet te heroverwegen. Heronderzoek kan vaker of minder vaak plaatsvinden afhankelijk van de situatie van de cliënt, de aard van de ondersteuning en de vorm waarin deze wordt verstrekt.

Lid 2

Als de melding wordt afgesloten met een ondersteuningsplan (dus er is geen aanvraag ingediend en er is geen besluit genomen) dan is er vaak geen aanleiding om een heronderzoek te doen (omdat bijvoorbeeld geen voorziening nodig was, er gebruikelijke hulp is etc.). Is het de bedoeling om een heronderzoek te doen als er een algemene voorziening is ingezet (veronderstel ik uit de toelichting)? Beschrijf dit dan duidelijk in dit artikel.

Hoofdstuk 4 Aanvraag en beschikking

Artikel 10 Aanvraag

Het is in de verordening niet noodzakelijk om de wetgever te herhalen. Als de wetgever de wet aanpast, zal de verordening ook weer moeten worden aangepast om de verordening in lijn te krijgen met de wet. Verwijs naar de wet zelf als dit toch terug moet komen in de verordening (zoals jullie in de toelichting doen), zodat een aanpassing van de verordening niet noodzakelijk is als de wet wordt aangepast. Het gaat om de volgende leden:

Lid 1

Dit is al wettelijk bepaald in artikel 2.3.2 lid 1 en artikel 2.3.5 lid 2 Wmo 2015.

Lid 3

Dit is al wettelijk bepaald in artikel 4:1 Awb.

Lid 5

Dit is al wettelijk bepaald in artikel 2.3.5 lid 2 Wmo 2015.

Toelichting

In de toelichting wordt een verwijzing gemaakt naar artikel 2.1.3 lid 1 en lid 2 onderdeel a Wmo 2015. Dat is niet juist. Zoals hiervoor beschreven is het doen van de aanvraag juist al in de wetgeving (Wmo 2015 en Awb) verankerd. De wettelijke bepalingen waarnaar wordt verwezen geeft het college de opdracht om een beoordelingskader te maken.

Artikel 11 Criteria voor een maatwerkvoorziening

Lid 2

Onderdeel b Woonvoorziening

Het is verstandig om extra voorwaarden te stellen bij woonvoorzieningen. Daarbij kan gedacht worden aan:

Geen woonvoorziening wordt verstrekt als:

- a) de beperkingen voortkomen uit de aard van de in de woning gebruikte materialen, de slechte staat van het onderhoud of de omstandigheid dat de woning niet voldoet aan de geldende wettelijke eisen
- b) de woonruimte niet geschikt is voor permanente bewoning (denk aan vakantiehuisjes, woonboten, stacaravans)
- c) de noodzaak voor een voorziening het gevolg is van een verhuizing waarvoor geen belangrijke aanleiding was
- d) als de cliënt niet is verhuisd naar de voor zijn beperkingen meest geschikte beschikbare woning, tenzij daarvoor vooraf schriftelijk toestemming is gegeven door het college
- e) als de voorziening in het geval van nieuwbouw of renovatie zonder noemenswaardige meerkosten meegenomen kan worden

Onderdeel c Lokale vervoersvoorziening

Bij een vervoersvoorziening wordt doorgaans bepaalde limieten opgelegd. Dit ben ik in de verordening niet tegengekomen. Standaard vergoedt de Wmo 2015 alleen verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving in een straal van 25 kilometer rond de woning (grotere afstanden zijn voor Valys) met in beginsel een maximum van 1.500 kilometer per jaar. Dit is in beginsel voldoende om de cliënt de mogelijkheid te geven om op een adequaat niveau te participeren.

Lid 3

Het derde lid is gebaseerd op artikel 2.3.5, derde en vierde lid, van de wet, aldus de toelichting. Dus het is niet noodzakelijk om deze bepalingen ook nog in de verordening op te nemen.

Lid 4

Deze manier van beoordelen van de [Voorzienbaarheid](#) is niet in lijn met de Wmo. Niet mag van de cliënt verwacht worden dat hij reserveert of andere maatregelen neemt om te voorkomen dat toekomstige onzekere gebeurtenissen in zijn gezondheidstoestand door het ouder worden, leiden tot een beroep op de Wmo.

Het college kan alleen een voorziening afwijzen met een beroep op de voorzienbaarheid als hij geen rekening houdt met bestaande beperkingen. Bijvoorbeeld: een rolstoelgebonden cliënt verhuist naar een nieuwe woning met trappen.

Suggestie voor een nieuwe tekst: Geen maatwerkvoorziening wordt verstrekt als de voorziening niet noodzakelijk was geweest wanneer de cliënt rekening had gehouden met bestaande en bekende beperkingen en de te verwachten ontwikkelingen daarvan.

Lid 5

Ik suggereer om dit lid als volgt aan te passen: Als **eenzelfde** maatwerkvoorziening noodzakelijk is ter vervanging van..

Dit lid in de huidige vorm suggereert dat de cliënt geen aanspraak kan maken op een voorziening als hij door eigen toedoen de voorziening is verloren (bijvoorbeeld: hij is de driewielfiets verloren omdat hij hem niet op slot heeft gezet).

In de verordening kan worden opgenomen dat niet dezelfde voorziening nog een keer wordt ingezet. Want blijkbaar was dit geen passende voorziening voor de cliënt, aangezien hij er niet goed voor kon zorgen.

Maar ook als de cliënt de voorziening kwijtraakt door eigen toedoen, blijft het college verantwoordelijk voor het bieden van een voorziening als er gebreken zijn in de participatie of zelfredzaamheid.

Artikel 12 Inhoud beschikking

Lid 2 en 3

Optie: een termijn (van bijvoorbeeld 3 maanden) waarbinnen de cliënt zich bij de aanbieder moet hebben gemeld. Dit strookt dan ook met wat is genoemd in artikel 21 lid 4.

Lid 4

De hoogte van de financiële tegemoetkoming moet ook in de beschikking worden vastgelegd.

Hoofdstuk 5 Persoonsgebonden budget en financiële tegemoetkoming

Artikel 13 Regels voor pgb

Lid 2

In dit artikel is niet helemaal duidelijk wat er wordt bedoeld met 'voorafgaand aan de indiening van de aanvraag.' Wordt hiermee de periode tussen de melding en de aanvraag bedoeld. Dit is namelijk wat doorgaans wordt opgenomen.

Ook moet volgens de rechtspraak moet een voorziening sowieso achteraf vergoed worden als er sprake was van een acute noodsituatie waardoor het dringend noodzakelijk was de voorziening te treffen.

Tot slot is het logisch om deze bepaling niet alleen van toepassing te laten zijn op pgb's, maar voor alle voorzieningen. Zie het kopje 'Terugwerkende kracht' in het volgende deel voor meer informatie hierover.

Lid 5 onderdeel b

Volgens dit onderdeel is het college bevoegd om de tarieven in de bijlage van de verordening aan te passen. Dit is niet helemaal zuiver omdat de gemeenteraad gaat over de verordening, en niet het college. Het is zuiverder om het college in nadere regels de bevoegdheid te geven om de tarieven vast te stellen. In de verordening wordt dan alleen vastgesteld hoe de tarieven worden bepaald.

Dit is zuiverder en maakt inzichtelijker wie verantwoordelijk is voor wat.

Lid 7 onderdeel a

In lid 5 is al hetzelfde bepaald. In dit lid is geen onderscheid gemaakt tussen formele en informele hulp. Er is dus geen aanleiding om dit in dit lid nog te herhalen. Het onderscheid formele en informele hulp kan beter worden opgenomen in lid 1 van artikel 13.

Lid 9 en 10

Deze bepalingen zijn in deze vorm niet nodig. In artikel 2.3.6 lid 2 Wmo 2015 is al bepaald dat alleen een pgb wordt verstrekt als het pgb beheerd kan worden, of als de cliënt hier hulp bij krijgt. Deze 2 bepalingen kan worden vervangen door 1 bepaling: De beheerder van het pgb mag niet dezelfde persoon zijn als degene die de met het pgb ingekochte hulp verleent.

Lid 11

De voorwaarden van artikel 2.3.6 Wmo 2015 worden uitgebreid in dit lid. Dat is niet toegestaan. De beoordeling van het verzoek tot een pgb moet binnen het kader van artikel 2.3.6 Wmo 2015 plaatsvinden ([CRvB 17-7-2024](#), [ECLI:NL:CRVB:2024:1491](#)). Zie ook onze pagina's:

- [Voorwaarden en weigeringsgronden pgb - Wmo](#)
- [2. Motivering dat een pgb gewenst is - Wmo](#)

Lid 13

Ik verwijs naar het [Kader pgb-vaardigheid](#) van het Ministerie VWS (waarnaar jullie ook verwijzen in artikel 14 lid 2). Veel van de punten uit het kader komen ook terug in jullie verordening.

Onderdeel b acht ik als overbodig/te streng. Dat er sprake is van schulden- en/of verslavingsproblematiek sluit op voorbaat niet uit dat iemand een pgb kan beheren. Dit zal in veel gevallen afhangen van de ernst van de problematiek.

Schulden- of verslavingsproblematiek zal in veel gevallen betekenen dat iemand niet aan de andere voorwaarden voor het beheren van een pgb voldoet. Het opnemen van onderdeel b zie ik om die reden als overbodig.

Lid 14

Dit is niet correct. Een pgb voor beschermd wonen kan ook inhouden dat kosten voor de huisvesting onderdeel moet zijn van het pgb/de voorziening. Of de huisvestingskosten onderdeel moeten zijn van de voorziening is afhankelijk van de omstandigheden van de cliënt.

Lid 15

Ik kan mij voorstellen dat een aanbieder beschermd wonen inclusief groepsbegeleiding aanbiedt. Met het pgb moet de cliënt dit ook kunnen inkopen als de cliënt beide nodig heeft. Het opsplitsen in 2 aparte indicaties is dan onpraktisch.

Lid 16

Verwijs nog naar artikel 1 voor het onderscheid tussen formele en informele hulpverleners.

Lid 19

Belangrijk is dat de informele hulpverlener passende hulp kan bieden. Het is logisch dat de hulpverlener meerderjarig moet zijn en niet overbelast mag raken. Vanuit beleidsvrijheid mag ook een VOG verlangd worden.

De taal-eis (onderdeel c) zou ik weglaten. Dat iemand de Nederlandse taal niet spreekt betekent niet per definitie dat hij niet passende hulp kan bieden (bijvoorbeeld aan iemand met een vergelijkbare achtergrond).

Als de hulpverlener door zijn gebrek aan kennis van de Nederlandse taal niet de passende hulp bieden, kan ook onderdeel e gebruikt worden. De afwijzingsgrond is te streng, en voor het te bereiken doel overbodig.

Lid 21

Dit lid is overbodig want:

- a) in dit onderdeel van het onderzoek is al op een eerder moment al beoordeeld of de hulpvraag van de cliënt met gebruikelijke hulp kan worden opgelost. Bij de beoordeling van een pgb hoeft deze beoordeling niet nog eens gemaakt te worden.

- b) dit is al geregeld in 13 lid 1 onderdeel d en lid 11. Een te strenge toetsing is niet in lijn met de keuzevrijheid die de cliënt heeft.
- c) Dit geldt voor ieder pgb en blijkt al uit 2.3.6 lid 2 onderdeel c Wmo 2015. Deze bepaling is dus overbodig.

Artikel 14 weigering persoonsgebonden budget

Lid 2 onderdeel d, g, k en l

Zoals besproken in artikel 13 lid 11 mogen de weigeringsgronden voor een pgb niet worden uitgebreid ten opzichte van wat in de wet is vastgelegd. Deze weigeringsgronden kunnen niet worden geschaard onder een van de andere gronden. De cliënt heeft in beginsel een keuzevrijheid. Deze bijkomende weigeringsgronden zijn onterechte inperkingen van die keuzevrijheid.

Lid 2 onderdeel j

Deze weigeringsgrond staat al in artikel 2.3.6 lid 5 Wmo 2015. De wet biedt dus al een grondslag en deze hoeft niet nog in de verordening te worden opgenomen. Daarnaast is het in de wet een kan-bepaling. De wet zegt dus dat moet worden beoordeeld of het [evenredig](#) is om het pgb te weigeren ondanks dat de grond van toepassing is. Jullie verordening zegt dit niet, en is daarom strenger dan de wet. Dit is niet toegestaan.

Lid 2 onderdeel m

Onderdeel m is ook niet toegestaan. Ook hiervoor is geen wettelijke grondslag in de Wmo 2015. Als naar verwachting de voorziening maar voor kortere duur nodig is dan de technische levensduur van de voorziening (bijvoorbeeld bij terminale- of progressieve ziekte), dan is het verstandig om een voorziening in bruikleen in te zetten (dit is dan de goedkoopst passende oplossing). Maar ook dit kan met een pgb geregeld worden. Ook deze groep heeft in beginsel een keuzevrijheid tussen ZIN en een pgb.

Artikel 15 uitbetaling en controle van het persoonsgebonden budget

In dit artikel wordt de werking en uitbetaling van het pgb uitgelegd. Het is niet noodzakelijk dat de gemeenteraad hier bepalingen over maakt in de verordening. Er zijn al regelingen die hierin voorzien (zie ook: [Uitbetaling en beheer PGB - Wmo](#))

Artikel 16 Regels voor financiële tegemoetkomingen

Het college mag bij financiële tegemoetkomingen bepaalde bedragen vaststellen. Maar het college moet zich wel ervan vergewissen dat de financiële tegemoetkoming (bij benadering) een passende voorziening is. Een forfaitaire voorziening die ver afstaat van de werkelijke kosten is niet meer passend (zie ook [CRvB 6-11-2019, ECLI:NL:CRVB:2019:3610](#)).

Ik stel dus voor om in dit artikel op te nemen dat alsnog vergewist wordt dat de financiële tegemoetkoming een passende bijdrage levert.

Lid 1 onderdeel h

De gemeenteraad stelt hier vast wat de hoogte van de financiële tegemoetkoming is. In de verordening wordt het college niet gedelegeerd om de hoogte van een woningaanpassing vast te

stellen. Er moet dus een bepaling worden opgenomen waarin het college gedelegeerd wordt om de hoogte van een financiële tegemoetkoming voor een woningaanpassing vast te stellen.

Hoofdstuk 6 Bijdrage aan voorzieningen

Artikel 17 Bijdrage in de kosten van maatwerkvoorzieningen, pgb's, financiële tegemoetkomingen en bij verordening aangewezen algemene voorzieningen met een langdurige hulpverleningsrelatie

Lid 2

Als sprake is van een duurzame hulpverleningsrelatie, dan valt de algemene voorziening altijd onder het abonnementstarief gelet op artikel 2.1.4 lid 3 Wmo 2015. De verwijzing naar artikel 2.1.4a lid 4 Wmo 2015 klopt dus niet.

De gemeenteraad moet zelf in de verordening aanwijzen welke algemene voorzieningen geboden worden, en wanneer sprake is van een duurzame hulpverleningsrelatie.

Lid 4 onderdeel a

Zie ook mijn opmerking in artikel 13 lid 5 onderdeel b. Het is beter om dit niet in een bijlage maar in nadere regels te regelen.

Lid 8

Hoe zit het met de opvang? In lid 8 en de bijlage wordt alleen naar de vrouwenopvang verwezen. Hoe zit het met de eigen bijdrage voor de reguliere opvang?

Artikel 18 Regels voor bijdrage in de kosten van algemene voorzieningen

Lid 2

Uit de uitspraak van de [rechtbank Limburg](#) volgt dat jullie een lichte toets toepassen. Maar in de noot die onder de uitspraak te vinden is beargumenteren wij dat de beoordeling van de "uiterst beperkte mobiliteit" niet met een lichte toets kan worden gedaan. De beoordeling hoe ver iemand kan lopen kan namelijk niet worden vastgesteld met een lichte toets.

Lid 6

Deze terugvorderingsgrond is niet toegestaan. Terugvordering (artikel 2.3.10 lid 1 onderdeel a en 2.4.1 lid 1 Wmo 2015) is alleen toegestaan als een cliënt met opzet onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid (zie ook artikel 21). In de verordening mogen geen andere terugvorderingsgronden worden opgenomen dan de gronden die op de wet gebaseerd zijn. Dit geldt ook voor de tegemoetkoming in de meerkosten.

Hoofdstuk 7 kwaliteit en toezicht

Artikel 19 Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

Lid 1

Suggestie voor het toevoegen van nog een onderdeel: de inzet van de relevante deskundigheid.

Lid 2

Op grond van artikel 2.1.3 lid 2 onderdeel d Wmo 2015 moet in de verordening worden bepaald voor welke voorzieningen een regeling voor de afhandeling van klachten van cliënten vereist is.

Hoofdstuk 8 Herziening, intrekking, terugvordering, voorkoming en bestrijding ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen en pgb's en misbruik of oneigenlijk gebruik van de Wmo 2015

Artikel 21 Voorkoming en bestrijding ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen en pgb's en misbruik of oneigenlijk gebruik van de Wmo 2015

Lid 2

Dit staat al in artikel 2.3.8 Wmo 2015. Het kan daarom geschrapt worden.

Lid 3

De intrekking- en herzieningsgronden staan genoemd in artikel 2.3.10 lid 1 Wmo 2015. Er zijn gemeenten die toch ervoor kiezen om dit toch expliciet over te nemen. Maar het kan dus geschrapt worden.

Als ervoor wordt gekozen om de gronden op te nemen moeten ze wel in overeenkomst zijn met de gronden in artikel 2.3.10 lid 1 Wmo 2015. Het is in de verordening niet toegestaan om extra intrekkinggronden op te nemen. De gronden d, en g hebben geen wettelijke grondslag en zijn daarom niet toegestaan. Ze zijn ook niet nodig gelet op de andere gronden die het college heeft.

Als de cliënt meer dan 2 maanden in een Wlz- of Zvw-instelling verblijft, kan dit het college aanleiding geven om te overwegen dat de cliënt niet langer op de voorziening is aangewezen, bijvoorbeeld omdat een andere wet voorliggend is geworden voor het verstrekken van de voorziening. De andere wet kan de voorziening in dat geval overnemen. Onderdeel b van lid 3 dekt dus al de lading van wat in onderdeel d staat.

Ook onderdeel g is niet in lijn met de wet. Als het college een besluit afgeeft voor een voorziening, dan komt het recht op deze voorziening in rechte vast te staan. Dit blijft de status van het besluit ook als de wet of beleid verandert (zie ook artikel 28 lid 2). Wel kan er heronderzoek plaatsvinden op grond van artikel 2.3.9 Wmo 2015. In dat geval kan een voorziening wel aangepast worden aan nieuw beleid. De gemeente moet dan wel een gewenningsperiode bieden. Lees hierover meer op de pagina: [Zorgvuldigheidsbeginsel - Wmo](#).

Lid 6

Hetzelfde staat ook al in artikel 20 lid 1. Kan dus geschrapt worden.

Lid 7

Zie ook mijn aantekening in artikel 1. Het college kan niet vaststellen of sprake is van fraude. Dit kan alleen de strafrechter en het Openbaar Ministerie. Verder is dit lid niet nodig om het doel te bereiken (het uitsluiten van zorgaanbieders die in het verleden de fout in zijn gegaan). Bij dergelijke aanbieders kan namelijk al gesteld worden dat zij niet kwalitatief goede zorg kunnen verlenen/niet passende hulp kunnen verlenen.

Artikel 22 Opschorting betaling uit het pgb

Lid 2 en 3

Zie mijn opmerking over artikel 21 lid 3 onderdeel d.

2. Overige aanbevelingen

Veranker het stappenplan in de verordening

De CRvB heeft in een aantal belangrijke uitspraken voor de Wmo 2015 uiteengezet hoe een onderzoek naar de noodzaak van een voorziening eruit moet zien ([CRvB 11-4-2018](#), [ECLI:NL:CRVB:2018:1113](#) en [CRvB 11-7-2018](#), [ECLI:NL:CRVB:2018:2182](#)). Dit kan als volgt in een artikel worden geformuleerd:

Artikel X Beoordelingskader voor een maatwerkvoorziening

Lid 1

Het college onderzoekt de noodzaak naar de inzet van een maatwerkvoorziening aan de hand van de volgende stappen:

1. De hulpvraag van de cliënt wordt vastgesteld.
2. De beperkingen van de cliënt bij de zelfredzaamheid en/of maatschappelijke participatie, dan wel het zich kunnen handhaven in de samenleving worden in kaart gebracht.
3. Op grond van de beperkingen die in stap 2 zijn vastgesteld wordt beoordeeld welke ondersteuning naar aard en omvang noodzakelijk is om de resultaatsgebieden van de Wmo 2015 te bereiken.
4. Voordat de inzet van een maatwerkvoorziening wordt overwogen, wordt onderzocht of de resultaatsgebieden van de Wmo 2015 eventueel ook bereikt kunnen worden met:
 - gebruikelijke hulp en/of;
 - mantelzorg en/of;
 - hulp van andere personen uit het sociale netwerk en/of;
 - algemeen gebruikelijke voorzieningen en/of;
 - algemene voorzieningen en/of;
 - andere voorzieningen.

Wij zien in de praktijk dat gemeenten deze stappen niet altijd strikt volgen en daardoor niet altijd op juiste wijze uitvoering geven aan de compensatieplicht. Alleen wanneer de stappen volledig uitgevoerd zijn is immers pas duidelijk welke hulp nodig is en welke hulpverlener daarvoor ingezet kan worden. Rechtbanken hechten ook veel waarde aan het zorgvuldig doorlopen van bovenstaande stappen. Zijn de stappen niet gevolgd of is dit niet inzichtelijk gemaakt, dan is de kans zeer groot dat het besluit vernietigd wordt.

Het advies is daarom om dit stappenplan op te nemen in de verordening. Naast dat dit de toegangsmedewerker een handig overzicht geeft van wat hij inderdaad moet beoordelen, is dit ook de opdracht die de wetgever aan de gemeente heeft gegeven in artikel 2.1.3 lid 2 onderdeel a Wmo 2015.

Dit overzichtelijke stappenplan kan de toegangsmedewerker ook helpen bij het kritisch beoordelen van de noodzaak van een voorziening. Soms zijn voorzieningen wenselijk, maar niet noodzakelijk en vallen daardoor niet binnen het bereik van de compensatieplicht. Als de toegangsmedewerker eerst

de beperkingen in kaart brengt, en op basis van die beperkingen vaststelt wat nodig is om de resultaatgebieden te bereiken, kan dit leiden tot een zorgvuldigere beoordeling.

Behoedt de cliënt voor een anti-revaliderende voorziening

In de verordening ben ik in de artikelen noch in de toelichting bepalingen tegengekomen over het tegengaan van ongezonde of anti-revaliderende voorziening.

Een goede toevoeging aan artikel X is daarom om bij de beoordeling van stap 3 meer bepalingen op te nemen over het vinden van de best passende voorziening. De inzet van een scooter is bijvoorbeeld niet een passende voorziening als dit ervoor zorgt dat de beperkingen op den duur verergeren doordat de cliënt minder gaat bewegen. Onderzoek in plaats daarvan bijvoorbeeld de inzet van een driewielers. Dit verwoord ik als volgt als lid 2 van het bovenstaande artikel X.

Lid 2

De maatwerkvoorziening wordt alleen verstrekt als deze gezien de beperkingen van de cliënt, veilig voor hemzelf en zijn omgeving is, geen gezondheidsrisico's met zich meebrengt en niet anti-revaliderend werkt.

Terugwerkende kracht

Het komt voor dat de cliënt een voorziening aanvraagt, terwijl deze al is gerealiseerd, of dat de voorziening na het doen van de melding zelf wordt gerealiseerd. Zie ook onze pagina: [Voorziening gerealiseerd of gekocht voor besluit op aanvraag - Wmo](#). Ik heb geen specifieke bepalingen over dit onderwerp aangetroffen in de verordening of in de toelichting. De volgende bepaling kan worden opgenomen:

Artikel Y Voorziening gerealiseerd of gekocht voor besluit op aanvraag

Lid 1

De cliënt komt niet in aanmerking voor een voorziening als de cliënt:

- a) de gevraagde voorziening voor de melding heeft gerealiseerd of geaccepteerd, tenzij er sprake is van een acute noodsituatie waardoor het voor de cliënt dringend noodzakelijk was de voorziening te treffen.
- b) de gevraagde voorziening na de melding en vóór datum van besluit heeft gerealiseerd of geaccepteerd, tenzij het college daarvoor schriftelijk toestemming heeft gegeven of de noodzaak en passendheid van de voorziening en de gemaakte kosten achteraf nog kan worden vastgesteld.

Toelichting en bijlagen verwijderen

We zien in de rechtspraak van de CRvB dat er een beweging is om wettelijke normen in de wet zelf te verankeren (zie mijn toelichting over gebruikelijke hulp). Artikel 2.1.3 Wmo 2015 geeft de gemeenteraad de opdracht om bepaalde zaken in de verordening te regelen. Deze zaken moet de gemeente vastleggen in de tekst van de verordening. Een toelichting of richtlijn in de bijlage van de verordening, nadere regels of beleidsregels is niet voldoende.

Toelichting

Het is dus nog maar de vraag wat de meerwaarde is van een toelichting. Er kan geen beroep worden gedaan op de toelichting, en er kan ook niet naar verwezen worden. Als de toelichting dient als uitleg aan de toegangsmedewerker, dan is de werkinstructie hiervoor een geschikter middel. Dit laatste past het beste bij jullie toelichting, omdat in jullie toelichting veel wordt verwezen naar wat in de wet is bepaald.

De vraag die jullie stellen: “Verwijderen of actualiseren?” zou ik dus beantwoorden met verwijderen.

Wat we in de praktijk ook geregeld zien is dat toelichtingen niet (adequaat) worden bijgewerkt aan de nieuwe tijd. Zo ook in deze verordening. De eerste paragraaf verwijst naar hoe de situatie is veranderd ten opzichte van de ‘oude’ Wmo. Ondertussen leven wij al ruim 10 jaar in dit nieuwe stelsel. De verwijzingen van wat is veranderd ten opzichte van de Wmo 2007 en de AWBZ zijn wel juist, maar wel erg gedateerd en niet erg relevant meer voor de persoon die vandaag de dag een Wmo-voorziening aanvraagt. Ook zie ik dat er geen verwijzingen naar nieuwe rechtspraak wordt opgenomen (bijvoorbeeld bij de financiële tegemoetkoming).

Bijlagen

Voor bijlagen geldt hetzelfde als voor de toelichting. Dus om aan de nieuwe lijn van de CRvB te voldoen stel ik voor om de tabel in het relevante artikel plaatsen.

Zoals ook in hoofdstuk 1, artikel 13 lid 5 onderdeel b besproken horen bijlage 1 en 2 niet thuis in de verordening. Het is zuiverder om dit vast te leggen in nadere regels.

Bijlage 3 vaststelling eigen bijdragen voor gebruikers van vrouwenopvang, geeft ook een beoordelingskader dat ook in artikelen kan worden vervat. Dat kan er als volgt uitzien:

Artikel 17a vaststelling eigen bijdragen voor gebruikers van vrouwenopvang

Lid 1

Voor de vrouwenopvang stelt het college een eigen bijdrage vast. Het college informeert de cliënt over de eigen bijdrage.

Lid 2

Deze eigen bijdrage geldt voor de cliënt die 18 jaar of ouder is en de eventuele minderjarige kinderen als tenminste 1 etmaal verblijf nodig is.

Lid 3

De eigen bijdrage voor de vrouwenopvang bedraagt maximaal € 550,- per maand en wordt jaarlijks geïndexeerd.